

LAUSUNTO

Asia: Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi

Viitaten 16.5.2014 päivättyyn lausuntopyyntöönne kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto yllä mainittuun asetusehdotukseen.

Asetusuudistus ja tavoitteet julkisen yritysrahoitusjärjestelmän vaikuttavuuden parantamisesta ja järjestelmän yksinkertaistamisesta yritystoiminnan kehittämiseksi joulukuussa 2013 annetun lain pohjalta ovat oikeansuuntaisia.

Erityisesti haluamme lausua näkemyksemme:

- Yritystukijärjestelmän jatkokehityksestä, vaikuttavuudesta ja tarpeesta siirtyä suorista tuista kohti vastikkeellista yritysrahoitusta,
- Kehittämisavustuksen ja toimintaympäristön kehittämisavustuksen käyttötarkoituksista ja kilpailuneutraliteetista

Lisäksi haluamme korostaa yritysrahoitukseen liittyvän hallinnon yksinkertaistamisen tärkeyttä. Yritysten näkökulmasta järjestelmää selkeyttäisi huomattavasti se, että yritystukia hallinnoivia ministeriöitä olisi vain yksi eli käytännössä TEM:n yritystuet tulisi yhteen sovittaa MMM:n yritystukien kanssa.

Yritystuki uudistuksen seuraava vaihe – vastikkeellisuus ja riskilainat

Asetusehdotuksen tavoite järjestelmän yksinkertaistamisesta niin avustusten hallinnoinnin kuin avustusmuotojenkin osalta on kannatettava. Suunta tässä on oikea, mutta mielestämme uudistukset eivät ole riittäviä.

Palveluyritysten näkökulmasta yritystukijärjestelmään liittyy kaksi merkittävää näkökulmaa; palvelualoilla tuilla on teollista tuotantoa herkemmin kilpailua vääristävä vaikutus ja toisaalta palveluyritysten taseiden pienuudesta ja vakuuksien puuttumisesta johtuen palveluyritysten mahdollisuudet saada markkinaehtoista kasvurahoitusta ovat huonommat.

Markkinaehtoisen rahoituksen puutteet ja samalla palveluyritysten tarpeet ja kasvupotentiaali tulisi huomioida nykyistä selvemmin myös yritystukien suuntaamisessa, minkä vuoksi mielestämme suomalaista yritystukilainsäädäntöä

tulisi kehittää edelleen selkeästi suorista tuista kohti vastikkeellisuutta ja riskilainoitusta.

Lainamuotoisen rahoituksen käsittely edellyttää yritystutkijalta ammattitaitoa ja kykyä määritellä rahoitettavan hankkeen tavoitteet konkreettisesti ja yksityiskohtaisemmin kuin avustusta myönnettäessä.

Lainamuotoinen, riskien toteutuessa avustukseksi muuttuva rahoitus edellyttää virkamieheltä myös hankkeen jatkoseurantaa nykyistä tukikäsitteilymallia enemmän. Tämä tietysti on hyvä asia vaikuttavuusseurannankin näkökulmasta, mutta huomioitava hankekäsittelijöiden kompetenssivaatimuksissa ja kansallisesti yhdenvertaisissa toimintatavoissa.

PALTA teetti syksyllä 2013 selvityksen palveluyritysten näkemyksistä yritystukiin ja yritysrahoitukseen. Selvityksen yksi johtopäätös oli juuri tämä, yritykset haluavat siirryttävän suorista tuista kohti vastikkeellisuutta. PALTA:n selvitykseen voitte tutustua oheisesta linkistä:

http://www.palta.fi/c/document_library/get_file?uuid=ac10a2f3-d035-439e-b945-ea503156a314&groupId=10294

Kehittämisyavustuksen ja toimintaympäristön kehittämisyavustuksen käyttötarkoitukset ja kilpailuneutraaliteetti

Mielestämme on hyvä, että kehittämisyavustuksen myöntämistä suurille yrityksille rajoitetaan koskemaan investointia uuteen toimintayksikköön, liiketoiminta-alueeseen, tuotteeseen ja palveluun. Suunta on oikea, sillä ei ole kenenkään etu, että yritysilla on "vakioasiakkaita", jotka hyödyntävät tukijärjestelmää yritykseen perustoimintaan.

Tässä kysymyksessä sekä yleisesti avustusten käyttötarkoituksissa ja valvonnassa tulee huolehtia yhtenäisistä, harkinnanvaraisista myöntökriteereistä ja tasalaatuisesta yrityspalvelusta.

Yritysten toimintaympäristön kehittämisyavustus on asetuksessa ehdotettu suunnattavaksi voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille hankkeisiin, jonka tavoitteena on pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytysten kehittäminen. Avustuspäätöksissä on huolehdittava siitä, että avustuksilla ei luoda määräaikaista, teemakohtaisia yritysten neuvontaorganisaatioita. Lukuisat neuvontaprojektit ovat omiaan luomaan yritysasiakkaille sekavaa kuvaa suomalaisesta yritysneuvontajärjestelmästä ja hämärtämään esim. ELY-keskusten vastuulle kuuluvaa palvelutarjontaa.

Yritysten yksi keskeinen kritiikki nykyistä yritystukijärjestelmää kohtaan on ollut järjestelmän pirstaleisuus ja neuvonta / kehityshankkeiden suuri lukumäärä - "yhden luukun puute". Toimijoiden suuri lukumäärä ja yritystoiminnan kehitykseen tähtäävien projektien kirjo on ollut omiaan vaikuttamaan pirstaleiseen

mielikuvaan suomalaisesta yrityspalvelujärjestelmästä, lyhytkestosiin, vaikuttavuudeltaan vähäisiin projekteihin sekä päällekkäisiin toimintoihin.

Näkemyksemme mukaan yritystoiminnan kehittämisavustuksista säädettäessä, niitä myönnettäessä sekä käyttöä valvottaessa tulisi huomioida nykyistä tarkemmin kilpailuneutraliteetin toteutuminen. Kansallinen liikkumavara on mielestämme säädettävä tiukemmaksi kuin EU:n valtiontukiasetusten rajat. Suomi on pieni maa, meillä alueellisilla markkinoilla prosentuaalisesti pienetkin kilpailuvääristymät aiheuttavat merkittäviä paikallisia kilpailuneutraliteettiongelmia.

MMM:n hallinnonalan yritystuet tulisi yhdistää hankekäsittelyltään ja kriteereiltään TEMin alaisten tukien kanssa

Asetus kohdentuu yksinomaan Työ- ja elinkeinoministeriön alaisiin yritystukiin. Vaikka Maa- ja metsätalousministeriön tuet käsitellään ELY-keskuksissa, poikkeavat niiden myöntämisperusteet ja käsittelyjärjestelmä toisistaan merkittävästi.

MMM:n ja TEM:n yritysrahoituksen myöntämiskriteerit ja hallinnointi on ehdottomasti yhteen sovitettava ja yhdistettävä yrityksiin päin näkyväksi yhdeksi kokonaisuudeksi.

Kunnioittaen

Riitta Varpe
toimitusjohtaja
Palvelualojen työnantajat PALTA ry